

Рецензія

зовнішнього стейкхолдера, ПРИМИ Р.М., доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри теорії і методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, на освітньо-професійну програму спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II (на 2025 рік)

Інтеграція України до загальноєвропейського освітнього простору, кардинальні зміни на ринку праці потребують перегляду традиційних підходів до підготовки фахівців у вищій школі. Одним із стратегічних напрямів процесу державотворення в Україні на сучасному етапі є реформування системи вищої освіти. Останнім часом світова педагогічна думка все більше концентрується на тому, як побудувати освітньо-виховний процес так, щоб він приносив відчуття щастя всім його учасникам. Професійний учитель має бути компетентною, високоетичною особистістю, ентузіастом своєї справи. Лише компетентний і щасливий учитель може виховати компетентного й щасливого здобувача освіти.

Основною метою розвитку Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II є підготовка конкурентоздатних фахівців, зокрема бакалаврів спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта, які володіють професійними, фундаментальними знаннями та відповідними загальнопрофесійними компетентностями, необхідними для вирішення складних спеціалізованих задач, науково-дослідницьких завдань у професійно-педагогічній практиці початкової школи, креативним педагогічним мисленням, здатністю до науково-дослідницької та інноваційної діяльності й саморозвитку

Зміст освітньо-професійної програми розроблено у повній відповідності до предметної області заявленої спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта, має чітку структуру, а її компоненти становлять логічну систему і в результаті дають можливість досягти цілей, заявлених в програмі.

Освітньо-професійна програма базується на наукових знаннях про розвиток, навчання і виховання дітей молодшого шкільного віку, дітей з особливими потребами, на традиційних та інноваційних технологіях з метою вирішення сучасних завдань початкової освіти.

Освітньо-професійна програма орієнтована на академічну підготовку здобувача та ґрунтована на теоретичних знаннях і практичних дослідженнях із педагогічних та психологічних дисциплін, сучасного стану початкової освіти України. Об'єктами вивчення постають забезпечення прав, потреб та інтересів дитини як найвищої людської цінності; реалізація завдань і функцій у сфері початкового навчання дітей молодшого шкільного віку; допомога та підтримка дітей з особливими потребами; надання соціальних, педагогічних послуг; представницькі, педагогічні, організаційно-розпорядчі та консультативно-дорадчі дії, спрямовані на підвищення навчально-виховного рівня; нормативно-правові документи, забезпечення їх реалізації й контролю.

Обсяг освітньо-професійної програми – 240 кредитів ЄКТС.

Із загального обсягу кредитів мінімум 65% обсягу освітньої програми надається для забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за даною спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти; мінімум 15% – обсягу освітньої програми має спрямовуватися на проходження педагогічної практики зі спеціальності.

Заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальністю 013 Початкова освіта.

Програмою передбачено навчальні дисципліни, що спрямовані на формування загальних та фахових компетентностей; дисципліни вільного вибору, що забезпечують реалізацію індивідуальних освітніх траєкторій, принципу студентоцентризму, особистісно зорієнтованої професійної підготовки.

Пропозиції щодо вдосконалення ОПП:

1. До особливостей програми внести поєднання діяльнісного та краєзнавчого підходів до формування професійної компетентності майбутнього бакалавра початкової освіти на основі

системного введення до силабусів інтегрованих проєктів, базованих на краєзнавчому матеріалі регіону, та можливість міжнародної студентської кредитної мобільності відповідно до укладеного договору про програми мобільності «Makovecz» та за програмою Еразмус+ (міжнародна кредитна мобільність KA107), що дійсно є у рецензованій програмі.

2. У меті програми відобразити позиції студентоцентризму, академічної доброчесності та соціальної відповідальності студентів в умовах розвитку цифрового суспільства XXI століття та Євроінтеграції.

3. Оновити посилання на нормативні документи ЗУІ.

Аналіз освітньо-професійної програми спеціальності А3 – Початкова освіта галузі знань А – Освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II дозволяє зробити висновок про те, що вона відповідає чинним вимогам Міністерства освіти і науки України й дозволяє її використання для підготовки здобувачів вищої освіти на бакалаврському рівні вищої освіти за спеціальністю А3 – Початкова освіта галузі знань А – Освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії і методики
початкової освіти Волинського
національного університету імені Лесі Українки

Р. М. ПРИМА

Рецензія-відгук

зовнішнього стейкхолдера доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» І.А. Хижняк на освітньо-професійну програму спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II (на 2025 рік)

Основою розвитку освіти ХХІ століття визначена динамічна культуротворча домінанта формування особистості, здатної до самоосвіти, саморозвитку та самореалізації, критичного та творчого мислення, використання базових знань та різноманітної новітньої інформації, котра постійно оновлюється задля вирішення особистих та професійних проблем.

Значущим для розвитку суспільства визнається осмислення якісно нових сутностей і смислів сучасної освіти, виокремлення тенденцій її розвитку й механізмів постійного прогресу. Ці фактори визначають необхідність створення цілісної безперервної системи інноваційної діяльності вчителів та впровадження в освіту ефективного досвіду на основі методології інноватики, а також адаптації зарубіжних знахідок до реалій сучасної України. Розв'язання означених проблем певним чином залежить від інноваційного потенціалу вчителя, його можливостей у здійсненні інноваційної педагогічної діяльності, що передбачає перегляд методологічного та теоретичного обґрунтування, оновлення змісту й технологічного забезпечення інноваційної освіти. Із цією метою потрібно вирішити проблему осучаснення змісту освіти та підвищення ефективності навчання і виховання майбутніх учителів початкової школи.

Цілі та програмні результати освітньо-професійної програми спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II відповідають тенденціям розвитку спеціальності. З метою покращення та коригування освітньо-професійної програми проводиться залучення випускників до освітнього процесу (практичні заняття, консультування); до позааудиторної діяльності (виховного характеру), заходів наукового характеру.

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання освітньо-професійної програми було враховано галузевий та регіональний контекст шляхом включення інтересів стейкхолдерів, надання можливостей вибору студентами відповідних навчальних дисциплін та надання здобувачам вищої освіти допомоги щодо реалізації власного шляху кар'єрного зростання.

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання освітньо-професійної програми спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II було враховано досвід аналогічних вітчизняних програм з підготовки бакалавра спеціальності «Початкова освіта», було взято до уваги кращі практики зарубіжних ЗВО.

Освітньо-професійна програма має чітку структуру, а її компоненти становлять логічну систему і в результаті дають можливість досягти цілей, заявлених в програмі. Змістове наповнення освітньо-професійної програми

розроблено у повній відповідності до предметної області заявленої спеціальності АЗ – Початкова освіта.

Пропозиції щодо удосконалення програми.

1. Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II має потужні зв'язки з закордонними ЗВО, тому доцільно спланувати упровадження подвійного диплома на бакалаврському рівні вищої освіти.

2. У назві ОК «Основи інклюзивного навчання» варто акцентувати компонент партнерської педагогіки, зокрема роботи з батьками.

3. Логіку вивчення освітніх компонентів у ОПП посилить внесення ОК «Основи природознавства», що буде передумовою опанування «Методики навчання природничої освітньої галузі».

4. В обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта бакалаврського рівня вищої освіти зокрема у циклі загальної підготовки, наприклад, «Основи наукових педагогічних досліджень» рекомендуємо внести тему / розділ англійською мовою або запропонувати студентам викладання всього ОК англійською мовою для підвищення якості дослідницької роботи.

Аналіз освітньо-професійної програми АЗ – Початкова освіта підготовки бакалаврів у Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II дає підстави для висновку про її відповідність чинним вимогам Міністерства освіти і науки України, що дозволяє рекомендувати її використання для підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії і практики
початкової освіти ДВНЗ «Донбаський
державний педагогічний університет»

Інна ХИЖНЯК

Підпис І. А. Хижняк ЗАСВІДЧУЮ:

Начальник відділу кадрів
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

Євгеній СІЛІН

Рецензія
на освітньо-професійну програму спеціальності АЗ – Початкова освіта
галузі знань А – Освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в
Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II
Ю.І. Кулін,
директора Ужгородського ліцею імені Дойко Габора Ужгородської міської
ради Закарпатської області
на 2025- 2026 навчальний рік

В умовах інтеграції України у європейський освітній простір все більше уваги звертається на підготовку кваліфікованих, професійно компетентних педагогічних кадрів, які змогли б забезпечити освітній процес на всіх його рівнях відповідно до сучасних викликів. Місія Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II – досягнення високого рівня якості підготовки фахівців.

Освітньо-професійна програма базована на цілях Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, а саме: розвиток особистості; формування конкурентоспроможності та інноваційності регіону.

Зміст освітньо-професійної програми розроблено у повній відповідності до предметної області заявленої спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта, має чітку структуру, а її компоненти становлять логічну систему і в результаті дають можливість досягти цілей, заявлених в програмі.

Освітньо-професійна програма для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти в Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II складена у відповідності до нормативів з дотриманням принципів науковості, систематичності і послідовності, наступності у здобутті студентів відповідної кваліфікації.

Метою освітньо-професійної програми є підготовка бакалаврів, які володіють професійними, фундаментальними знаннями та відповідними загально професійними компетентностями, необхідними для вирішення складних спеціалізованих задач, науково-дослідницьких завдань у професійно-педагогічній практиці початкової школи, креативним педагогічним мисленням, здатністю до науково-дослідницької та інноваційної діяльності й саморозвитку.

Освітньо-професійна програма спрямована на формування загальних та професійних компетентностей.

Унікальністю програми є те, що вона спрямована на підготовку фахівців, більшість яких, після завершення навчання на бакалавраті, працевлаштовуються переважно в початкових школах з мовою навчання угорської національної меншини. Згідно з вимогами ст. 7 Закону України «Про освіту», «особам, які належать до національних меншин України, гарантоване право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою національної меншини. Це право реалізують через створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) із навчанням мовою національної меншини поряд із державною мовою, не поширюють на

класи (групи) із навчанням українською мовою». Особливістю програми є запрограмоване вивчення методики викладання в початковій школі українською й угорською мовами, щоб підготувати дітей початкової школи до вільного володіння українською та рідною мовами.

Обсяг освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта – 240 кредитів ЄКТС. Із загального обсягу кредитів мінімум 65% обсягу освітньої програми надається для забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за даною спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти; мінімум 15% – обсягу освітньої програми має спрямовуватися на проходження педагогічної практики зі спеціальності.

Заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальністю 013 Початкова освіта.

Заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра, а також молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») з не профільних спеціальностей.

Географічне розташування Закарпаття є своєрідним у порівнянні з іншими регіонами України, оскільки межує з декількома країнами – Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Польщею. Характерною особливістю рецензованої програми є і її міжкультурний простір бо сучасні тенденції глобалізації призводять до стрімкого розвитку контактів між представниками різних культур. Проблема формування міжкультурного простору в умовах Закарпаття є актуальною, оскільки цей регіон є багатонаціональним, а тому потребує підготовки вчителів до роботи в такому просторі.

Рецензована освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів зі спеціальності АЗ – Початкова освіта галузі знань А – Освіта в Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II дозволяє забезпечити якісну фахову підготовку майбутнім фахівцям, має усі необхідні структурні та змістові складники, відображає сучасні вимоги до випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та може бути рекомендованою для практичного використання у ЗВО.

Рецензент:

директор Ужгородського ліцею імені
Дойко Габора Ужгородської міської
ради Закарпатської області

Юдіт КУЛІН